

men kent ze allang van de heele jonge school — en hoewel het waar is dat M. Decamps het hun geleerd heeft, het doet ons pijn bij een Decamps te moeten denken aan M. Guignet." Wij zullen straks een volkomen verloochening van Courbet vinden bij Huysmans; het komt mij voor dat Baudelaire dezen dan toch altijd grooten schilder nauwelijks juister heeft geschat. Hij noemt hem een sectarischen geest, een moordenaar van gezag. „De politiek, de litteratuur brengen ook zulke heftige temperamenten voort, zulke protesteerenden, zulke anti-surnaturalisten, wier eenig recht van bestaan is een geest van soms weldadige reactie."

Evenals Thackeray stelde Baudelaire zeer veel belang in de caricatuur, en wijdde er uitvoerige beschouwingen aan. Merkwaardiger is echter, dat wij bij hem een prachtige beschrijving vinden van een schilderij van een meester, die naar aard en smaak wel ver van hem af stond: David's Marat.

„Het water van de badkuip is rood van bloed, het papier is bloedig, op den grond ligt een in bloed gedrenkt keukenmes; op een miserabel lesse-naartje dat het werkplaats-ameublement van dien onvermoeibaren journalist uitmaakte, leest men: A Marat, David. Al deze détails zijn historisch en reëel, als een roman van Balzac; het drama is er in al zijn beklagenswaardige afschuwelijkheid en door een vreemde tour de force die van dit werk het meesterstuk van David maakt, en een van de groote curiositeiten van de moderne schilderkunst, heeft het niets laag bij den gronds of ignobels. Wat in dit ongewone gedicht het verwonderlijkst is, dat is dat het geschilderd is met de grootste rapheid, en als men aan de schoonheid van de teekening denkt, is er niets om den geest te verwarren. Dit is het brood der sterken en de triomf van het spiritualisme; wreed als de natuur, ademt dit schilderij den geest van het ideaal. Welke was dan die leelijkheid die de heilige dood zoo spoedig heeft weggevaagd met zijn vleugel? Marat kan voortaan Apollo trotseeren, de dood heeft hem zoo juist met zijn verliefde lippen gekust en hij rust in de kalmte van zijn metamorfose. Er is in dit werk iets teeders en iets vlijmends tegelijkertijd, in de koude atmosfeer van deze kamer, tegen deze kille muren, om deze kille en doodsche badkuip heen, zweeft een ziel...."

In de meestal zoo zakelijke, zoozeer met het visueele vooral bezige critiek van Baudelaire is deze dichtelijke passage hoogst merkwaardig.

* * *

Meer nog dan in Baudelaire als criticus, voelt men in J. K. Huysmans als zoodanig het „artistieke temperament". Zijn uitvallen zijn geen boutades meer, waarin een prikkelbare stemming zich laat gaan, zij hebben den vorm van een definitief oordeel, vaak uit een vooroordeel ontstaan. Als om den straks vermelden aanval op Millet goed te maken, zegt hij even-